

IOSUD –“DUNĂREA DE JOS” UNIVERSITY OF GALAȚI

Doctoral School of Socio-Human Sciences

PHD THESIS

LITERARY EKPHRASTIC PORTRAYLS

Ph.D. Student,

Steluța Bătrînu

Scientific Coordinator,

Ph.D. University Professor, EUGENIA-SIMONA ANTOFI

U2 Series: Romanian-Philology No. 29

GALAȚI

2020

IOSUD –“DUNĂREA DE JOS” UNIVERSITY OF GALAȚI

Doctoral School of Socio-Human Sciences

PHD THESIS

LITERARY EKPHRASTIC PORTRAYLS

Ph.D. Student,

Steluța Bătrînu

Chairperson,

Ph.D. University Professor: Nicoleta IFRIM

“Dunărea de Jos” University of Galați

Ph.D. Coordinator,

**Ph.D. University Professor: Eugenia- Simona
ANTOFI**

“Dunărea de Jos” University of Galați

Official Referent,

**Scientific Researcher, qualification level I: Laura-
Eveline BĂDESCU**

**“G. Călinescu” Institute of History and Literary
Theory, The Romanian Academy**

Official Referent,

**Ph.D. Univeristy Habilitated Professor: Diana-Manuela
CÂMPAN**

“1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia

Official Referent,

PhD. University Professor: Doinița-Marcela MILEA

“Dunărea de Jos” University of Galați

U2 Series: Romanian-Philology No. 29

GALAȚI

2020

Seriile tezelor de doctorat susținute public în UDJG începând cu 1 octombrie 2013 sunt:

Domeniul fundamental ȘTIINȚE INGINEREȘTI

- Seria I 1: **Biotehnologii**
Seria I 2: **Calculatoare și tehnologia informației**
Seria I 3: **Inginerie electrică**
Seria I 4: **Inginerie industrială**
Seria I 5: **Ingineria materialelor**
Seria I 6: **Inginerie mecanică**
Seria I 7: **Ingineria produselor alimentare**
Seria I 8: **Ingineria sistemelor**
Seria I 9: **Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE SOCIALE

- Seria E 1: **Economie**
Seria E 2: **Management**
Seria SSEF: **Știința sportului și educației fizice**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE UMANISTE ȘI ARTE

- Seria U 1: **Filologie- Engleză**
Seria U 2: **Filologie- Română**
Seria U 3: **Istorie**
Seria U 4: **Filologie - Franceză**

Domeniul fundamental MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII

- Seria C: **Chimie**

Domeniul fundamental ȘTIINȚE BIOLOGICE ȘI BIOMEDICALE

- Seria M: **Medicină**

Contents

ABSTRACT	6
I.Theoretical transgression on the ekphrasis concept. Definitions, approaches, classifications. Reading patterns used for ekphrastic literary texts	12
II. Ekphrastic portrayls in European literature	39
<i>II.1. Fictional and real ekphrasis in Tracy Chevalier's novels</i>	41
II.1.1. Tarcy Chevalier- <i>Girl with a pearl earring</i>	41
II.1.2. Vermeer and daytime scenes	42
II.1.3. The depiction of the quotidian	43
<i>II.2. Tracy Chevalier-The lady and the unicorn</i>	50
II.2.1. The mille-fleurs <i>Puzzle</i>	51
II.2.2. The dictation of an icon cover	54
II.2.3. Facts about an induced <i>trompe l'oeil</i>	58
<i>II.3. Ekphrasis portrayls in the novel Dancing for Degas by Kathryn Wagner</i>	60
II.3.1. Kathryn Wagner- <i>Dancing for Degas</i>	60
II.3.2. The desertion of the idealized imagery	61
II.3.3. Ballet, another means of expression	62
II.3.4. Time and transformation in an enclosed space	64
II.3.5. Ekphrasis. A mediator of the kinesthetic-pictorial discourse	68
<i>II.4. On the acceptance of the outlaw world in art. Space-a sanctuary in the novel The star hunter written by Zoé Valdés</i>	70
II.4.1. Zoé Valdés – <i>The star hunter</i>	70
II.4.2. (Auto)biografical ekphrasis	70
II.4.3. Self-reconstruction in visual layers.....	73
<i>II.5. Ekphrastic crossbred facets in the novel The Lake house by Kate Morton</i>	78
II.5.1. Kate Morton- <i>The lake house</i>	78
II.5.2. Can an image trigger literary action?	79
II.5.3. Space-a plug for the Japanese stamp	80
II.5.4. Photography and painting	82
II.5.5. Photography as an investigation technique.....	86
II.5.6. The photo-literary novel	87
<i>II.6. A response to the search of the lost inspiration: The lady in red on a grey canvas by Miguel Delibes</i>	89
II.6.1. Miguel Delibes- <i>The lady in red on a grey canvas</i>	89
II.6.2. When angels do not descend anymore.....	89

II.6.3. Notional ekphrasis	91
III. Ekphrastic portrayls in Romanian literature	95
III.1. <i>Synesthetic ekphrasis in Eliade's novel Miss Christina</i>	99
III.1.1. <i>Mircea Eliade-Miss Christina</i>	99
III.1.2. Chronotopic fiction.....	99
III.1.3. The erotic-visual monopole.....	102
III.1.4. Sciographic embodiment	103
III.1.5. Text revelation through synesthetic reading.....	109
III.2. <i>Ekphrasis through self discovery in Sorin Titel's operas</i>	110
III.2.1. <i>Sorin Titel-Woman, this is your son</i>	110
III.2.2. The silence of the spiritual landscape.....	111
III.2.3. The decoupage of graphic stories	119
III.2.4. On silence in <i>The Luncheon of the Grass</i>	124
III.3. <i>Mirroring the social realism in the novel Wild vine gallery by Constantin Ţoiu</i>	132
III.3.1. <i>Constantin Ţoiu-Wild vine gallery</i>	132
III.3.2. The scenary of a threatening reality	132
III.3.3. The satiric depiction of the quotidian.....	133
III.4. <i>The novel Falling into the world by Constantin Ţoiu</i>	140
III.4.1. <i>Constantin Ţoiu-Falling into the world</i>	140
III.4.2. <i>Winged Victory of Samothrace. Sympathy and dispathy</i>	140
III.4.3. <i>Gioconda or Mona Lisa-Leonardo da Vinci</i>	148
III.4.4. Ekphrastic confussion. Ekphrastic lie.....	149
III.4.5. The setting or the theme ? Ekphrastic portrayal	152
III.5. <i>Lady V. by Dumitru Radu Popa. Ekphrasis, the effort of transcending towards self understanding</i>	157
III.5.1. <i>Dumitru Radu Popa-Lady V.</i>	157
III.5.2. On the tracks of the exiled	158
III.5.3. Ekphrasis-cartographic projection.....	159
III.5.4. Mirror-painting	161
III.5.5. Ekphrasis per se.....	165
III.5.6. Stepping towards the Psychic.....	166
III.5.7. Eros and ekphrasis.....	168
III.5.8. Logocentrism and ocularcentrism	170
III.6. <i>The metamorphosis of a white and gloomy black life: The black butterfly by Radu Paraschivescu</i>	173
III.6.1. <i>Radu Paraschivescu-The black butterfly</i>	173

III.6.2. On the tracks of a wanderer.....	173
III.6.3. Caravaggio, a damned angel.....	176
III.6.4. The miracle in a chrysalis.....	179
III.6.5. The body worship in naturalistic shades.....	185
III.6.6. The x-ray of an existance.....	187
Conclusions.....	189
Bibliography.....	193
APPENDIX.....	206

LITERARY EKPHRASTIC PORTRAYALS

Abstract

Key words: *ekphrasis*, description, work of art, image, portrayal, visual, verbal.

Culture, with its welcoming space, gives art a holistic perspective with a wide broadening, capable of permanent renewal. Imagery, in the field of art, arises inside the subject's consciousness all sorts of means of perception, pairings, belonging to the imaginary world, to one's own perception or reality, activating self-awareness. Not random at all, René Huyghe's remark, according to which the artistic image is a "life-changing psychological confession"¹, especially the plastic one, invites us to a delicate speculation: painting is like a concert "to which three partners take part, nature, the means of implementation and the artist"², an osmosis whose main ingredient is the feeling. In other words, the artist, in a plastic composition, a depository of the image's internal coherence, will be aware of the soulful feeling the viewer will experience. By extension, the same plastic compositions, having the same imagery comprehensibility, introduced and mentioned in a literary text, bear within themselves a handful of emotions, a means of expression of the self.

The coexistence of the text and image, translated into a perpetual dialogue, still influences the literary and pictorial ties once mentioned by the symbolist writer Charles Baudelaire, a fan of the rococo style represented by Watteau, Hokusai and Utamuro's engravings appear in Monet's works of art the same as in those belonging to the impressionist painter Van Gogh, *ukiyo-e* transpires James McNeill Whistler's paintings, these being just a few examples. Actually, an obvious truth implies a genealogy of the expression forms belonging to the history of arts that bear significations, from the ancient times to the mannerist poets and the realist novelists of the 19th century, when describing a work of art with the help of a literary text would bring about the emergence of the rhetorical figure called *ekphrasis*. During the reluctant passing of time, the relationship between the verbal text and visual imagery, in the context of comparison, made them look like "sister arts"³, an evolution translated today through a "dialectic tension between the word and silence, the visible and legible, thus each art represents a real creative stimulus in relationship to the other"⁴, a familiarity, indeed.

In this paper, the interference of the fields and methods will bring about a great need for clarification with respect to some unexplored or inexorable aspects. The descriptive method, the comparative method, panofskyan iconological, analytical, of a psychological or social origin, together with the history of art and art criticism, applied in different literary creations, will highlight the ekphrastic meanings these embody. The comparative method was especially used to highlight the special way in which the term *ekphrasis* is spotlighted in the

---

¹ René Huyghe, *Puterea imaginii*, traducere de Mihai Elin, prefață de Ludwig Grünberg, Editura Meridiane, București, 1971, p. 8.

² *Ibidem*.

³ Dan Grigorescu, *Povestea artelor surori: relațiile dintre literatură și artele vizuale*, Editura Atos, București, 1984, p. 132.

⁴ Daniel Bergeze, *Le texte et la toile. Peintres et écrivains en dialogue*, Armand Colin 2020, pp. 8-9.

novels chosen for research, represented through two types of ekphrastic insertions: the ekphrastic description and reference. An important argument resides in broadening the perspectives, because *ekphrasis*, in temporal itinerancy, has prevailed and never allows itself to be expressed to the fullest. During the last decades, it took the most diverse shapes, *hybrid shapes*⁵, a formula used by Alexandra Vrânceanu herself, imposing a new perception in visual culture. The purpose of this paper is to show the manner in which the interference between literature and art, of Homeric age, bears combinations, crossings, fluctuations in modern novels and to what extent an ekphrastic literary text can take this novelty and this mark of originality.

Occidental culture is particularly hospitable in analysing the ekphrastic topos, the Romanian one showing itself a little bit more restrained. Nevertheless, the ekphrastic theory and practice take form thanks to the studies of Grigorescu or Alexandra Vrânceanu, a well preserved tradition. With this in mind, this current paper was not limited to a literary period due to a lack in continuity in the fields of literary and art criticism. The corpus comprises both European literature works of art and Romanian literature works of art, being supported by the ekphrastic criterion of the description belonging to a work of art-painting, sculpture, tapestry, more or less known to the reader. The corpus of literary texts subject to ekphrastic analysis includes reference novels, icon novels, a landmark for the Romanian ones: *The lady and the unicorn*, *Girl with a pearl earring*-Tracy Chevalier; *The lady in red on a grey canvas*-Miguel Delibes; *The lake house*-Kate Morton; *The star hunter*-Zoé Valdés; *Dancing for Degas*-Kathryn Wagner. The Romanian novel bears elaborate analyses too, as presented in the third chapter: *Miss Christina*-Mircea Eliade; *The black butterfly*-Radu Paraschivescu; *Woman, this is your son*-Sorin Titel; *The wild vine gallery*, *Falling into the world*-Constantin Țoiu. Nevertheless, *Lady V.* by D.R. Popa completes the research journey of ekphrastic practice. In order to come up with satisfying answers to fundamental questions related to the reiteration of the text-image dialogue and to the establishment of some specific meanings with respect to the writers chosen for research, I have extended my reading to some other novels, a useful practice in order to identify the change of themes and ideas: *Breakfast on the grass*, *The fast moment*, *Melancholy*-Sorin Titel. If possible I have made parallels with other novels where works of art are in the lime light, such as *My name in red*, Orhan Pamuk, *The moon and sixpence*, William Somerset Maugham, *Frida Kahlo's secret book*, F.G. Haghenbeck.

In demarcating this corpus, I have followed a set of criteria. A *theoretical-literary* criterion, underlined through the structure of the content, using common esthetical procedures and compositional means, my choice was the novel. An exception to this complex literary species was the short story, *Lady V.* written by D. R. Popa, which proved to have a very rich content in terms of ekphrastic study.

Another criterion that I kept in mind was that of *reference*: novels design their subject and action around a work of art, pictorial, sculptural, or a tapestry/cloth/carpet, Japanese stamp, with a real referent. Thus: Jan Vermeer van Delft, *Girl with a pearl earring*; the tapestries

---

⁵ The term *hybrid* text is used by Alexandra Vrânceanu to describe „the compounds that do not have an accurate classification“, such as the detailed description of photographs, a hybrid gender that does not strictly fit anymore under the classic stringency of *ekphrasis*. Alexandra Vrânceanu, *Interferențe, hibridări, tehnici mixte. Studii ale expresiei contemporane*, Editura Universității din București, 2007, pp. 8-9.

from the Middle Ages National Museum in Cluny (*The lady and the unicorn*); Edgar Degas, *Four dancers (Dancing for Degas)*; Remedios Varo, *Still life reviving, The escape (The star hunter)*; the Japanese stamp „*The wave*”, „*36 views of Mount Fuji*” series written by Hokusai Katsushika (*The lake house*); James Abbott McNeill Whistler, *Harmony in Gray and Green: Miss Cicely Alexander, Harmony in Pink and Gray, Lady Meux (Lady V.)*; Pieter Breughel the Elder, *Paying the tribute (The wild vine Gallery)*; Leonardo da Vinci, *Mona Lisa, Winged Victory of Samothrace (Falling into the world)*; Michelangelo Merisi da Caravaggio, *The portrayal of Saint Jerome, The sacrifice of Isaac, The crucifixion of Saint Peter (The black butterfly)*.

An exception to the rule would be the notional ekphrasis works: *The lady in red on a grey canvas, Miss Christina, Woman, this is your son*. In this works, there are paintings that cannot be identified in art with the works of a famous painter. Nevertheless, they have been presented and analysed in those particular chapters.

I have also omitted the chronological criterion as the corpus fits to the temporal limits of contemporary literature.

The purpose of this study doesn't only aim for the description of a work of art, through the power of words, a practice belonging to the Sophists, but mainly to the hidden significations of *ekphrasis*, which, depending on the author and the author's style or culture, brings many novelties, inconvenient situations, different from the *ekphrasis* belonging to ancient, medieval, Renaissance or Baroque literary texts. A close analysis of some novels belonging to French, Spanish, English literature, that should not be considered a cultural-artistic fling, underlines the fact that painting influences writing, especially when it comes to novels. *The diversity* of the chosen works of art largely justifies the orientation of this paper. It is relevant for self-analyses as it embraces distinct spaces, avant-garde classic visions, various styles, different artistic trends, overall, a literary-visual polyphony worthy of attention. The choice of a bidding corpus outlines the multi-faceted portrayal of *ekphrasis* that one can find in the contemporary literary texts. Contemporary literature offers the reader another type of *ekphrasis*, different from the traditional one which amazes thanks to its multiple forms, giving the reader an intimate space where he can enjoy his own fantasy. Once you read the novels (*Girl with a pearl earring, The lady and the unicorn, Dancing for Degas, The star hunter, The lake house, The lady in red on a grey canvas*), the *ekphrasis* will not wear any mask anymore and it will easily be unravelled. Its decryption wasn't easy to achieve, as a basic method brought about other areas of study, thus, resulting into an embraced interdisciplinarity (such an example can be encountered in *The lake house* by Kate Morton, where photography becomes an investigation technique and the Japanese stamp a trigger of the psychological game). The corpus invites the reader to an inside *ekphrasis* meant to make it familiar to a phenomenon that produces bestseller⁶ literature.

The Romanian corpus supports the foreign one, sticking to the same diverse structure. If Occidental literature is very rich from this point of view, The Romanian literature is reluctant, suspicious or closed (but not hermetic!), it does not exhibit an obvious interest for *ekphrasis*, neither in literary works nor in editorial pieces of writing. The critical discourse

---

⁶ Alexandra Vrânceanu shows in her practical studies the way in which the classical topos of *ekphrasis* produces bestseller literature. See Alexandra Vrânceanu's Volume, *Tabloul din cuvinte. Studii de literatură comparată*, Editura Universității din București, 2010, p. 8.

itself is not very generous with a guest in minority. Thus, the *ekphrasis* did not seem to have anything to do with the existing context, but the year 2000 will highlight its particularities and the first comprehensive studies, as for example the article written by Alexandra Vrânceanu, „*Describing the works of art in Camil Petrescu's novels*“⁷. The journey of the *ekphrasis*, an irregular one, justifies the choice of the corpus, avoiding opting for works that have already been analysed from this particular point of view. It is the difference in the profile of the selected authors, the writing periods and writing style that gave birth to ekphrastic typologies. The challenge was certainly represented by the ability to reveal the chosen authors' hidden intentions, at the same time with putting forward some pictorial works (sculptural, tapestry, stamps, and photos). These pictorial references, represented by simply quoting them or by ekphrastic descriptions of certain works of art, needed a triple procedure: decoupage, analysing and deciphering of the ekphrastic fragment, (re)contextualisation.

The objectives revolve around the journey of the *ekphrasis* in Romanian literature, the *ekphrasis* being defined as „the verbal representation of a visual representation“⁸, the modern version, the (inter)changeable identities, the particularities of the ekphrastic descriptive discourse, the author's intention to use them by translating the pictorial discourse into the verbal one. All these concepts are accompanied by the psychological impact and the reader's interest in understanding the work of art, in its message or the desired effect. Thus, the main objective of this paper is to inventory the European and Romanian literary novels that describe a work of art inside the literary text, the reason for choosing the ekphrastic type of description and the impact it could have on the reader as the reference to another functional level might confuse him. Another main objective of this paper is to describe and highlight different types of *ekphrasis*, the great number of novels written in this style being of great help in this respect; thus, the real, notional, cumulative, false *ekphrasis*, the negative or ironic *ekphrasis*⁹, are just some of the examples discovered in the mentioned above novels belonging to the corpus. There is a constant relationship with the reader-viewer's position in the backstage of the discourse on art. The reinterpretation and analysis of a literary text will bring together extensive descriptions of the works of art, correspondences between arts or analogies, with the purpose to underline the new profile of the *ekphrasis*.

The novelty of the investigation is represented by the mirrored examination of the chosen texts from an ekphratic perspective, the relationship between the novels and the artistic language, from an interdisciplinary perspective, in order to promote a multispectral analysis model in approaching literature.

---

⁷ The author studies the Petrescian work of art and investigates the presence of the description of the works of art putting forward, at the same time, a potential explanation of the lack of the ekphrastic discourse in the Romanian cultural space: it is during the modern period that painting schools are created (in 1864, thanks to A.I. Cuza's order, Theodor Aman and Gheorghe Tattarescu set up the Belle-Arte School, The National School of Fine Arts of Bucharest and between 1865-1881 Aman organizes The Exhibition of Living Artists, an event which was considered the first official art reunion in Romania); the first museum was opened at Brukenthal (1817, exhibiting the Barron's art collections). Articolul „*Descrierea operei de artă în romanele lui Camil Petrescu*“, în revista *Analele Universității București*, 2009.

⁸ Dan Grigorescu, *Povestea artelor surori. Relațiile dintre literatură și artele vizuale*, Editura Atos, București, 2001, p. 12.

⁹ Some of these are taken over from the systematization made by Dan Grigorescu in the volume *Povestea artelor surori. Relațiile dintre literatură și artele vizuale*, Editura Atos, București, 2001.

The first chapter, *Theoretical transgression on the ekphrasis concept. Definitions, approaches, classifications. Reading patterns used for ekphrastic literary texts*, shortly presents the history of the concept and of this descriptive manner identified through *ekphrasis*, insisting on the fact that the ekphrastic technique is mainly used in novels. This chapter, chronologically browses the depiction of *ekphrasis in antiquity*, from Homer, the topos being subject to some adjustments and representations, from the second Sophist period, the Middle Ages or the 18th century. The theoretic transgression continues by explaining some rhetoric figures that confuse and bring about misunderstandings as they refer to images, as in the case of hipotiposis. I have also looked for common theories and affinities for the reader to later understand the phenomenon of the duality of an image, an issue hard to describe and its permanent role of an aesthetic consumer. The study tracks the course of the interfaces of the arts in foreign spaces, brought closer to the Romanian one where the display will be a late one, of great importance being in this respect the articles and volumes belonging to Alexandra Vrânceanu, works than have been thoroughly examined. The specification regarding the existing types of *ekphrasis* will complete the theoretical and practical scale applied in the decoupage of the descriptive ekphrastic fragments. In order to better understand this particular case of literary practice I have accessed Dan Grigorescu's volume, *The story of the sister arts. The relationship between literature and visual arts*, where the imagology expert comes with a theoretical and methodological approach of the term, but also those belonging to Alexandra Vrânceanu, such as *Painting made of words. Studies of comparative literature, Quelques aventures de l'«ekphrasis» dans la fiction contemporaine, Interferences, hybridisation, mixed techniques*. These have been supplemented with notes belonging to the expert in the relationship between literature and painting, Daniel Bergez, in the volume *Le texte et la toile. Peintres et écrivains en dialogue*. The studies dedicated to the ekphrastic literary description find support in the theoretical studies dedicated by Philippe Hamon to this discursive style. While defining the *ekphrasis* I have put an accent on the fact that it belongs to the descriptive style, a trait specific to hipotiposis, terms that are mistaken sometimes. By the end of the chapter, I give examples of types of ekphrastic insertions in novels belonging to both Romanian and foreign literature, towards the analysis models offered by Alexandra Vrânceanu and Cristina Sărăcuț, studies brought together in the volume *From the critical discourse to the literary experiment*. Likewise, the first chapter contains definitions of the *ekphrasis* term, taken out from various dictionaries, used in order to discover some resemblances that might help us understand this figure, which has acquired a new profile nowadays, a profile that has nothing to do with the traditional one.

The 2nd chapter, entitled *Ekphrastic portrayals in European literature*, divided into 6 different subchapters which have been recategorized in their turn, presents a series of novels belonging to European literature in which the description of different works of art opens up a visual dimension inside the narrative. Thus, in these literary works there are the descriptions of some famous paintings/tapestries, this prestige being reflected in the text itself, making it more valuable. The first ekphrastic analyses concern two of the novels written by Tracy Chevalier, a writer whose style and vision succeeded in making the novel. She chooses a mysterious work of art that will generate fiction and builds around it a story that seems real thanks to the information coming from the history of arts or to the painters' biographical data; for the reader it is difficult to make the difference between a fictional and a real *ekphrasis* in

Chevalier's novels. The novels *Girl with a pearl earring* and *The lady and the unicorn* have been placed at the beginning of the chapter as Chevalier opened the road towards the ekphrastic novel, even if she herself admits that she took inspiration from Sophie Chauveau's novels, *Le rêve Botticelli* and *La passion Lippi*, works of art built on the painting-literature, verbal-visual correspondences. Vermeer's painting, *Girl with a pearl earring* or *Girl with a turban* and the well-known tapestries from Cluny represent the real works of art around which the plot, the characters the action will be built; furthermore, the use of the title of these works of art can be useful to the reader as an interpretation key or as an introduction to ekphrasis. The chapter continues with another novel in which the language of art makes a lasting impression, *Dancing for Degas* by Kathryn Wagner. This time, the paintings belonging to the impressionist painter Edgar Degas complete the meaning of the verbal discourse. For Degas the unusual, found in the middle of the quotidian, the incentive of the imagination chained by the authority of reason will be balanced through a mixture of harmony and sensuality, borrowed from classic ballet. The beauty of the novel lies precisely on this parallel, painting-ballet, arts that have different expression forms that the author easily uses as if she spoke the language of tenderness. The *ekphrasis* is here a mediator of the kinesthetics-pictorial discourse. The next novel I have chosen, *The star hunter* by Zoé Valdés is based on the paintings of the surrealist painter Remedios Varo and leans on a (auto)biographical *ekphrasis*, given the fact that her personal history is recreated. R. Varo's extremely intimate world, the one that prefers the unreality of surrealism seen as a way of life, spreads into the quotidian an unprecedented air, reminding each art lover that "life is not worth living without art"¹⁰ and that the dream, idea, destiny, time and spirituality rebalance it. The novel *The lake house* by Kate Morton is somehow different from the other novels previously listed. Beyond the great number of themes it presents the typology of the novel, a central role in the text is held by a drawing depicting a child, a black and white picture of a family and a Japanese stamp. Thus the first two do not have the identity of a work of art per se, they play an important part inside the events, clearing the mind. The transgression to other times and places is made, in this novel, through illustrations, drawings, engravings, tapestries, embroideries, wallpaper descriptions etc. On the other hand, the Japanese stamp *The Wave* of Hokusai Katsushika makes reference to a well-known visual type, culturally encoded. We do not know the title or name of the artist as the reader has to identify him. The stamp is used by the author in order to psychologically probe the characters' feelings. As a distinctive note, the novel *The lake house* structures its narrative according to the description of the photography, too, thus a new side of *ekphrasis* will be brought into focus, *the crossbreed ekphrasis*¹¹. The next novel that is part of the 2nd chapter is *The lady in red on a grey canvas* by Miguel Delibes and it has been deliberately chosen as an odd one compared to the others as the painting depicted does not really exist. The lack of real existence of the artistic object does not stop the reader from understanding the message of the text. This novel brings into focus a delicate subject represented by the fact that the reference to a real or imaginary object deserves some extra attention.

---

¹⁰ Zoé Valdés, *Vânătoarea de stele*, Traducere din spaniolă și note de Carmen Spânu, Editura Trei, București, 2010, p. 101.

¹¹ Alexandra Vrânceanu, *Interferențe, hibridări, tehnici mixte. Studii ale expresiei contemporane*, Editura Universității din București, 2007.

The 3rd chapter, *Ekphrastic portrayals in Romanian literature*, completes the previous one as one can notice here too the interest of the Romanian writers in describing works of art that give life to some thrilling stories for the reader. Lots of pages have been written on Mircea Eliade's novel, *Miss Christina*, its significations have been already decoded. However, an ekphrastic (re)interpretation is auspicious, and the painting of Miss Christina, attributed to G.D. Mirea in the novel, holds a central role, thus, it cannot be ignored. This portrait has a powerful influence on all the characters and on the reader itself. The novel by Sorin Titel, *Woman, this is your son* has the theme of silence as a main theme which is ubiquitous in his works and this theme with its defining particularities will also be present in *Breakfast in the grass* or *Melancholy*. The self *ekphrasis*¹² accompanies these Romanian works. Sorin Titel's film and music lover profile is already well-known and his painting calling emerges in the novel. The theme of silence will be closely followed in the study of the characters, represented by the drawing of a child, Marcu, and by a painting signed by Domenico Ghirlandaio, *The adoration of the Magi*. I have tried to prove that a child's drawing too can be considered a work of art, as long as it is spontaneously created.¹³ Moreover, a real referent painting is also decoded, *Reply of the Zaporozhian Cossacks* by Repin, described in the novel *Melancholy*. The chapter continues with Constantin Țoiu's novels, *Wild vine gallery* and *Falling into the world*, works that can be classified as ekphrastic novels in the true sense of the word thanks to the central place they have in the previously described works of art: in the first one, *Paying the tribute* by Pieter Breughel the Elder, in the second, *Gioconda* by Leonardo da Vinci and the statue *Winged Victory of Samothrace*. These do not look like some descriptive parentheses but like a mechanism, that stimulates narration. The last two works of the 3rd chapter, *Lady V.*-D.R. Popa and *The black butterfly* by Radu Paraschivescu take the reader on a visual tour de force in the pictorial universe of James Abbott McNeill Whistler and Merisi da Caravaggio. None of these two literary works can be denied the pictorial nature. Despite not being very long, *Lady V.* describes two works with a real referent in order to rebuild Whistler's past and the novel *The black butterfly*, besides the interest in Caravaggio's destiny it pictures the image of Rome, inserting history, art history information and mentalities.

Analysing a theme in the field of arts that work with visual images has to be done with great care and wariness. The references specific to *ekphrasis*, though unobservable at first, give a great deal of importance to description and offers special purposes. The references to the visual show that the writer is in constant competition with the painter or that it holds great knowledge. The writers' choice of preferences for certain works or painters is still unknown but the reason for inserting ekphrastic descriptions can be guessed. These differ from novel to novel and transfer the prestige of the paintings to the novels and the literary characters, once compared to a famous pictorial figure, will be familiar to the reader.

---

¹² Ion Mânzat, Mariana Tănase-Mânzat, *Psihologia tăcerii. Liturghiile silențioase ale sinelui*, Editura Psyche, 2006.

¹³ Roseline Davido, *Cum să-ți descoperi copilul prin desenele lui*, Traducere Aurora Irimia, Editura Univers, 2017.

Bibliography

1.Literary Corpus

- Chevalier, Tracy, *Doamna și licornul*, traducere și note de Fraga Cusin, Editura Polirom, 2005.
- Chevalier, Tracy, *Fata cu cercel de perla*, traducere din limba engleză de Horia Florian Popescu, Editura Polirom, 2012.
- Delibes, Miguel, *Doamnă în roșu pe fundal cenușiu*, traducere din limba spaniolă de Tudora Șandru Mehedinți, Editura RAO, 2007.
- Eliade, Mircea, *Domnișoara Christina. Șarpele*, Studiu introductiv: Sorin Alexandrescu, Editura Cartex 2000, București, 2013.
- Morton, Kate, *Casa de lângă lac*, traducere din engleză și note de Sînziana Dragoș, Editura Humanitas Fiction, București, 2017.
- Paraschivescu, Radu, *Fluturele negru*, Editura Humanitas, București, 2010.
- Popa, Radu Dumitru, *Lady V. Proze româno-americane*, Editura Curtea Veche, București, 2006.
- Popa, D., R., *Călătoria*, Editura Albatros, București, 1981.
- Popa, D., R., *Skenzemon!*, Editura Curtea Veche, București, 2005.
- Popa, D., R., *Sfinți, vânturi și alte întâmplări*, Editura Curtea Veche, București, 2012.
- Titel, Sorin, *Femeie, iată fiul tău*, Editura Casa Românească, București, 1983.
- Țoiu, Constantin, *Căderea în lume*, Editura Cartea Românească, București, 1987.
- Țoiu, Constantin, *Galeria cu viță sălbatică*, Editura Eminescu, București, 1979.
- Valdés, Zoé, *Vânătoarea de stele*, traducere din spaniolă și note de Carmen Spânu, Editura Trei, București, 2010.
- Wagner, Kathryn, *Dansatoarea lui Degas*, București, Humanitas Fiction, 2013.

Secondary Corpus

- Baudelaire, Charles, *Florile răului și alte poeme*, așezate în limba română de Radu Cârneli, Editura «Hyperion», Chișinău, 1991.
- Haghenbeck, F., G., *Cartea secretă a Friedei Kahlo*, traducere din limba spaniolă de Elena-Anca Coman, Editura Nemira, București, 2016.
- Homer, *Iliada*, traducător G. Murnu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1955.

- Longos, *Dafnis și Cloe*, traducere, prefață și note de Petru Creția, Editura pentru Literatură Universală, București, 1964.
- Maro, Publius Vergilius, *Eneida*, Editura Litera, București, 2016.
- Maugham, W., Somerset, *Luna și doi bani jumate*, Ediția a II-a, Traducere de Elisabeta Marian, Prefață de Petru Comarnescu, Editura Meridiane, București, 1971.
- Pamuk, Orhan, *Mă numesc Roșu*, traducere din limba turcă, note și glosar de Luminița Munteanu, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Strømme, Lisa, *Fata cu fragi*, traducere și note de Irina Bojin, Editura Humanitas, București, 2007.

2. General Bibliography

a. Dictionaries and literary historiographies

- Aron, Paul, Viala; Saint-Gacques, Denis, *Le Dictionnaire du littéraire*, troisième édition augmentée et actualisée, QVADRIGE 1 PUF; Presses Universitaires de France, 2002, Grands dictionnaires.
- Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. II, Editura Artemis, București.
- Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. III, Editura Artemis, București
- Ciobanu, Ștefan, *Istoria literaturii române vechi*, ediție îngrijită, note și prefață de Dan Horia Mazilu, Editura Eminescu, București, 1989.
- Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, editura Univers Enciclopedic, București, 1998.
- Fierăscu, C., Ghiță, Gh., *Dicționar de terminologie poetică*, Editura Ion Creangă, București, 1973.
- Jarrety, Michel, *Lexique des termes littéraires*, Librairie Générale Française, 2001.
- Katō, Shūichi, *Istoria literaturii japoneze. De la origini până în prezent*, traducere din limba japoneză de Kazuko Diaconu și Paul Diaconu, prefață de Nicolae Manolescu, Vol. I, Editura Nipponica, București, 1998.
- Lăzărescu, G., *Dicționar de mitologie*, Editura “Ion Creangă”, București, 1979.
- LE ROBERT PLUS, dictionnaire de la langue française*, Éditions FRANCE LOISIRS, Paris, 2007.

- Lovinescu, Monica, *O istorie a literaturii române pe unde scurte 1960-2000*, ediție îngrijită și prefață de Cristina Cioabă, Editura Humanitas, 2014.
- Marcu, Florin, *Dicționar actualizat de neologisme*, Ediția a III-a, Editura Saeculum Vizual, București, 2013.
- Marshall, Gordon, *Dicționar de sociologie*, traducere din limba engleză de Raluca Nicoleta Țurcanu și Cătălin Georgescu, Editura ALL, București, 2014.
- Molinié, Georges, *Dictionnaire de rhétorique*, Le Livre de Poche, Librairie Générale Française, 1992.
- Nouveau Petit Larousse Illustré, Dictionnaire encyclopédique*, Publié sous la direction de Claude Augé, Librairie Larousse, Paris, 1934.
- Păcurariu, Dim., *Dicționar de literatură română. Scriitori, reviste, curente*, Editura Univers, București, 1979.
- Piru, Al., *Istoria literaturii române de la început până azi*, Editura Univers, București, 1981.
- Robănescu, Marina, *Dicționar de termeni literari și figuri de stil*, Editura Ametist 92, București.
- Sillamy, Norbert, *Dicționar de psihologie*, traducere, avânprefață și completări privind psihologia românească de dr. Leonardo Gavrilu, ediția a II-a, 2009.
- Ștefănescu, Alex, *Istoria Literaturii Contemporane: 1941-2000*, Editura Mașina de scris, București, 2005.
- The Oxford English Dictionary*, prepared by J.A. Simpson and E.S.C. Weiner, Clarendon Press-Oxford, volumul V, 1989.
- Van Gorp, Hendrik; Delabastita, Dirk, D'hulst; Lieven, Ghesquiere; Rita, Grutman; Rainier et Legros, Georges, *Dictionnaire des termes littéraires*, PARIS, Honoré Champion Éditeur, 2001; traduction française adaptée, 2001, Éditions Champion, Paris.

b. Critical and theoretical studies

Studies in volumes

- Adam, Jean-Michel, *La description*, Presses Universitaires de France, Paris, 1993.
- Adam, Jean-Michel, André Petitjean, *Le texte descriptif*, Nathan, Paris, 1989.
- Arasse, Daniel, *Nu vedeți nimic*, traducere din limba franceză și note de Laura Albușescu, Editura ART, București, 2009.
- Baudelaire, Charles, *Florile răului și alte poeme*, așezate în limba română de Radu Cârneli, Editura «Hyperion», Chișinău, 1991.

- Bauret, Gabriel, *Abordarea fotografiei*, cuvânt înainte de Călin Căliman, Editura ALL, 1992.
- Băicuș, Iulian, *Entre chien et loup. Receptarea romancierilor Marcel Proust și André -Gide în literatura română, interbelică și postbelică*, Editura Universității din București, 2011.
- Berger, René, *Artă și comunicare*, București: Editura Meridiane, 1976.
- Biemel, Walter, *Expunere și interpretare*, traducere de George Purdea, prefață de Al. Boboc, Editura Univers, București, 1987.
- Bode, von Wilhelm, *Maeștrii picturii olandeze și flamande*, Vol. I, ediție revăzută și completată de Eduard Plietzsch, traducere de Eugen Filotti, Cuvânt înainte de Grigore Popa, Editura Meridiane, București, 1974.
- Borer, Alain, Rimbaud, *L'heure de fuite*, Découvertes Gallimard Littérature, Paris, 1991.
- Buchholz, Elke Linda, Bühler, Gerhard, *Arta-Istoria vizuală a artelor plastice*, traducere Alexandru Macovei, București, Editura Litera Internațional, 2008.
- Cepraga, Dan Octavian; Vrânceanu Pagliardini, Alexandra, *Terra Aliena. L'esilio degli intellettuali europei, Atti del Colloquio internazionale Padova-Venezia, 31 maggio-2 giugno 2012*, Editura Universității București, 2013.
- Charaudeau, Patrick, *Grammaire du sens et de l'expression*, Hachette, Paris, 1992.
- Charbonnier, Georges, *Monologul pictorului*, traducere de Silvia Kerim și Ruxandra Nădejde-Garofeanu, postfață de Andrei pleșu, Editura Meridiane, București, 1974.
- Chioaru, Dumitru, (coord.), *Orașul și literatura*, cuvânt-înainte de Paul Cornea, Editura Art, București, 2008.
- Corbin, Alain ; Courtine, Jean-Jacques, Vigarello (coord.), *Georges, Istoria corpului. De la Renaștere la Secolul Luminilor*, coord. Georges Vigarello, traducere din limba franceză de Simona Manolache, Gina Puică, Muguraș Constantinescu, Giuliano Sfichi, Grupul Editorial Art, București, 2008.
- Delacroix, Henri, *Psihologia artei. Eseu asupra activității artistice*, traducere de Victor Ivanovici și Virgil Mazilescu, prefață de Octavian Barbossa, Editura Meridiane, București, 1983.
- Delavrancea, Barbu Șt., *Despre literatură și artă*, text ales, stabilit și note de Elena Savu, cu o prefață de Zina Molcuț, Editura pentru Literatură, București, 1963.
- Deon, Michel, *SALVADOR DALI. Jurnalul unui geniu*, introducere și note de Michel Déon, Traducere de Tania Radu Editura Humanitas, 1994.
- Diderot, Denis, *Cugetări răslețe asupra picturii, sculpturii, arhitecturii și poeziei, Scrieri despre artă*, traducere de Gellu Naum, Editura Meridiane, București, 1967.

- Dostoievsky, Feodor, *Scrisori despre literatură și artă*, antologie, studiu introductiv, note și comentarii de Albert Kovacs, în românește de Nicolae Iliescu și albert Kovacs, Editura Cartea Românească, București, 1989.
- Drîmba, Ovidiu, *Leonardo, da Vinci, Titan al Renașterii*, Editura SAECULUM I. O., București, 2009.
- Dubois, J.; Edeline, F., Klinkenberg; J.M., Minguet; P., Pire; F., Trignon, H., *Rhétorique générale*, Librairie Larousse, Paris, 1970.
- Du Bos, Jean-Baptiste, *Cugetări critice despre poezie și pictură*, traducere, selecția textelor și studiu introductiv de Maria Carpov, Editura Meridiane, București, 1983.
- Faure, Élie, *Istoria artei. Artă Renașterii*, traducere de Irina Mavrodin, Editura Meridiane, București, 1988.
- Feininger, Andreas, *Fotograful creator*, traducere din limba engleză de Ioana Aneci, Editura Polirom, Iași, 2015.
- Florea, Vasile, *O istorie a artei ruse*, Editura Meridiane, București, 1979.
- Fontanier, Pierre, *Les figures du discours*, Flammarion, Paris, 1977.
- Fride-Carrassat, Patricia, Marcadé, Isabele, *Mișcări artistice în pictură*, traducere din limba franceză de Denia Mateescu, Enciclopedia RAO, București, 2007.
- Gauguin, Paul, *Noa-Noa și alte scrieri*, antologie și traducere de Suzana Mihalescu, cuvânt înainte de Viorel Harosa, Editura Meridiane, București, 1977.
- Genette, Gerard, *Figures II-Frontières du récit*, Éditions du Seuil, Paris, 1969.
- Gervais-Zaninger, Annick-Marie, *La description*, Hachette, Paris, 2001.
- Gombrich, I.H., *Istoria artei*, traducere de Nicolae Constantinescu, Editura ART, 2012.
- Grenier, Jean, *Eseuri asupra picturii contemporane*, traducere și prefață de Irina Runcan, Editura Meridiane, București, 1972.
- Grigorescu, Dan, *Artă de azi și răspântiile ei*, Editura Meridiane, București, 1994.
- Grigorescu, Dan, *Artă engleză*, Editura Meridiane, București, 1989.
- Grigorescu, Dan, *Aventura imaginii*, Editura Meridiane, București, 1982.
- Grigorescu, Dan, *Constelația gemenilor. Artă și literatură în perspectivă comparată*, Editura Meridiane, București, 1979.
- Grigorescu, Dan, *Povestea artelor surori: relațiile dintre literatură și artele vizuale*, București, Atos, 1984.
- Haghenbeck, F., G., *Cartea secretă a Friedei Kahlo*, traducere din limba spaniolă de Elena-Anca Coman, Editura Nemira, București, 2016.
- Hamon, Philippe, *Du descriptif*, Hachette Supérieur, Paris, 1993.

- Hamon, Philippe, *Introduction à l'analyse du descriptif*, Hachette, Paris, 1981.
- Hamon, Philippe, *La description littéraire. Anthologie de textes théoriques et critiques*, Macula, Paris, 1991.
- Hocke, Gustav René, *Manierismul în literatură. Alchimie a limbii și artă combinatorie esoterică*, în românește de Herta Spuhn, prefață de Nicolae Balotă, Editura Univers, București, 1977.
- Huyghe, René, *Puterea imaginii*, traducere de Mihai Elin, prefață de Ludwig Grünberg, Editura Meridiane, București, 1971.
- Ionescu, Elena, (coord.), *Afinități imagine-text*, vol.I, Editura Universității din București, 2007.
- Ionescu, Elena; Iordache, Ruxandra, (coord.), *Afinități imagine-text*, vol.II, Editura Universității din București, 2011.
- Ingarden, Roman, *Studii de estetică*, în românește de Olga Zaïcik, studiu introductiv și selecția textelor de Nicolae Vanina, Editura Univers, București, 1978.
- Jauss, Hans Robert, *Pour une esthétique de la reception*, traduit de l'ailemunde par Claude Maillard, preface de Jean Starobinski, Éditions Gallimard, Paris, 1978.
- Kuhne, Louis, *Știința expresiei figurii*, Ed. a II-a după ediția apărută la Institutul de Editură Ralian și Ignat Samitca din Craiova, în anul 1903, Editura Vicovia, 2013.
- Kultermann, Udo, *Istoria istoriei artei. Evoluția unei științe*, vol. I, traducere de Gheorghe Syekely, prefață de acad. Virgil Vătășianu, Editura meridiane, București, 1977.
- Kultermann, Udo, *Istoria istoriei artei. Evoluția unei științe*, vol. II, traducere de Gheorghe Syekely, prefață de acad. Virgil Vătășianu, Editura meridiane, București, 1977.
- Lessing, *Laocoon sau despre limitele picturii și ale poeziei*, cu note explicative ale diferitor puncte din istoria artei antice, Partea I, în românește de Lucian Blaga, Editura Univers, București, 1971.
- Liiceanu, Aurora, *Cuvinte încrucișate*, Editura Polirom, Iași, 2012.
- Liiceanu, Gabriel, *Om și simbol. Interpretări ale simbolului în teoria artei și filozofia culturii*, Editura Humanitas, București, 2005.
- Lipps, Theodor, *Estetica. Psihologia frumosului și a artei, Partea a II-a. Contemplarea estetică și artele plastice*, vol. II, traducere de Grigore Popa, prefață de Victor Ernst -Mașek, Editura Meridiane, București, 1987.
- Longos, *Dafnis și Cloe*, traducere, prefață și note de Petru Creția, Editura pentru Literatură Universală, București, 1964.

- Malraux, André; Kakuzo, Okakura; de Madariaga, Salvador, *Itinerarii spirituale*, traduceri de Emanoil Bucuța și Modest Morariu, Editura Meridiane, București, 1983.
- Maltese, Corrado, *Mesaj și obiect artistic*, traducere de Anca Giurescu, Prefață de Ion Pascadi, Editura Meridiane, București, 1976.
- Manet, Édouard, *Saloanele mele*, traducere și prefață de Alexandru George, Editura Meridiane, București, 1976.
- Manolescu, Nicolae, *Lectura pe înțelesul tuturor*, Editura "Aula", Brașov.
- Mânzat, Ion, Tănase-Mânzat, Mariana, *Psihologia tăcerii. Liturghiile silențioase ale sinelui*, Editura Psyche, 2006.
- Mica, Alexandru, *Fantasticul românesc între miraculos, terifiant și grotesc la E.T.A. Hoffman și N.V.Gogol*, Editura Romcor, București, 1993.
- Mihăilescu, Călin-Andrei, coord., *De-a lungul, latul și-n înaltul lumilor lui D. R. Popa*, Editura Muzeul Literaturii Române, 2019.
- Moss, Richard, *Fluturile negru. O invitație la vitalitate radicală*, traducere de Adina Avramescu, Editura Elena Francisc Publishing, Colecția Transpersonal, 2010.
- Mouloud, Noël, *Pictura și spațiul*, traducere și cuvânt înainte de Dumitru Matei, prefață de Etienne Souriau, Editura Meridiane, București, 1978.
- Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011.
- Nanu, Emil, *Muzică și literatură. Eseuri*, antologie, studiu introductiv, note bibliografie, indice de Emil Nanu, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din Republica Socialistă România, București, 1966.
- Negoîtescu, I., *Scriitori contemporani*, ediție îngrijită de Dan Damaschin, Editura „Dacia”, Cluj, 1994.
- Paler, Octavian, *Un muzeu în labirint. Istorie subiectivă a autoportretului*, Editura Cartea Românească, 1986.
- Panofsky, Erwin, *Artă și semnificație*, traducere de Ștefan Stoenescu, Cuvânt înainte de Mihai Gramatopol, Editura Meridiane, București, 1980
- Passeron, René, *Opera picturală și funcțiile aparenței*, traducere de Irina Fortunescu, Editura Meridiane, București, 1982.
- Pecie, Ion, *Romancierul în fața oglinzii*, Editura Cartea Românească, 1989.
- Pohonțu, Eugen, *Inițiere în artele plastice*, prefață de Dan Grigorescu, București, Editura Albatros, 1980.

- Popa Blanariu, Nicoleta, *Când gestul rupe tăcerea. Dansul și paradigmele comunicării*, Iași: Editura Fides, 2008.
- Popa, D., R., *Antoine de Saint-Exupéry, aventura conștiinței*, Editura Albatros, București, 1980.
- Proudhon, Pierre-Joseph, *Principiul artei și destinația ei socială*, Editura Meridiane, București, 1987.
- Răsuceanu, Andreea, *Bucureștiul lui Mircea Eliade*, prefață de Sorin Alexandrescu, Editura Humanitas, București, 2013.
- Rosenkranz, Karl, *O estetică a urâtului. Între frumos și comic*, traducere, studiu introductiv și note de Victor Ernest Mașek, Editura Meridiane, București, 1984.
- Sărăcuț, Cristina, *Ekphrasis. De la discursul critic la experimentul literar*, Cuvânt înainte de Alexandra Vrânceanu, Institutul European, Iași, 2015.
- Sărăcuț, Cristina, *Ekphrasis-miniaturi în mantia lumii*, Casa Cărții de Știință, Cluj, 2009.
- Sendrail, Marcel, *Înțelepciunea formelor*, traducere de Alexandru Călinescu, cuvânt înainte de Dan Grigorescu, Editura Meridiane, București, 1983.
- Simion, Eugen, *Scritori români de azi*, III, Editura Cartea Românească, 1984.
- Simion, Eugen (coordonator general); Grigor, Andrei (coordonator redacțional al ediției); Bîrna, Nicolae; Soare, Oana; Safta, Oana; Iovănel, Mihai; Balinte, Cristina; Terian, Andrei; Grigor, Andrei; Crihană, Alina; Ifrim, Nicoleta (documentare și redactare), *Cronologia vieții literare românești. Perioada postbelică*, VI, 1954-1955, Editura Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2011.
- Simion, Eugen (coord.), *Cronologia vieții literare românești. Perioada postcomunistă*, vol. VI, 1995, Editura Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2015.
- Simion, Eugen (coordonator general); Chișu, Lucian (coordonator redacțional); Antofi, Simona; Barna, Iulia; Bănică, Ana-Maria; Bîlbîie, Răduț; Cenac, Oana; Chișu, Lucian; Cofan, Alunița; Cojocaru, Carmina; Galațchi, Simona; Ifrim, Nicoleta; Milca, Andrei; Mortu, Viorel; Neagoe, George; Nenadić, Marija; Păunescu, Ana Maria, *Cronologia vieții literare românești. Perioada postbelică*, XI, 1965, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2017.
- Stănculescu, Nina, *Stampa japoneză în secolul al XVIII-lea*, Editura Meridiane, București, 1986.
- Stoichiță, Victor Ieronim, *Instaurarea tabloului. Metapictura în zorii Timpurilor Moderne*, traducere din franceză de Andrei Niculescu, Editura Humanitas, București, 2012.
- Stoichiță, Victor Ieronim, *Cum se savurează un tablou și alte studii de istoria artei*, traducere de Anca Oroveanu și Ruxandra Demetrescu, Editura Humanitas, București, 2015.

- Stoleriu, Adrian, *Reprezentarea vizuală a sacrului*, Institutul European, 2013.
- Tatarkiewicz, Wladyslaw, *Istoria esteticii*, Vol.I Estetica Antică, traducere de Sorin Mărculescu, Prefață de Titus Mocanu, Editura Meridiane, București, 1978.
- Tatarkiewicz, Wladyslaw, *Istoria esteticii*, Vol.IV Estetica Modernă (partea a II-a), traducere de Sorin Mărculescu, Editura Meridiane, București, 1978.
- Titel, Sorin, *În căutarea lui Cehov și alte eseuri*, Editura Cartea Românească, București, 1984.
- Toma, Dolores, *Formele pasiunii*, Editura Meridiane, București, 1992.
- Trotti, Evi, *Desenele copilului tău. Interpretări psihologice*, traducere Raluca Pușdercă, Editura Litera, 2016.
- Țoiu, Constantin, *Pre texte*, Editura Albatros, București, 1973.
- Țuțea, Petre, *322 de vorbe memorabile ale lui Petre Țuțea*, Ediția a IV-a, pref.: Gabriel Liiceanu, București, Humanitas, 2007.
- Vacariu, Mihai, *Îndrăgostit de Tarkovski. Mic tratat de trăire a artei*, Editura Adenium, 2013
- Vasari, Giorgio, *Viețile celor mai de seamă pictori, sculptori și arhitecți*, vol. I, traducere și note de Ștefan Crudu, Editura Meridiane, București, 1962.
- Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, Editura Albatros, București, 1977.
- Vianu, Tudor, *Studii de filozofia culturii*, ediție îngrijită de Gelu Ionescu și George Gană, studiu introductiv de George Gană, Editura EMINESCU, București, 1982.
- Vrânceanu, Alexandra, *Interferențe, hibridări, tehnici mixte. Studii ale expresiei contemporane*, Editura Universității din București, 2007.
- Vrânceanu, Alexandra, *Quelques aventures de l'«ekphrasis» dans la fiction contemporaine*, Editura Universității din București, București, 2011.
- Vrânceanu, Alexandra, *Tabloul din cuvinte. Studii de literatură comparată*, Editura Universității din București, București, 2010.
- Vrânceanu, Alexandra, *Text studies(e)/Image. Interferences. Études critiques. Critical*, Editura Universității din București, 2009.
- Viața românească, *Gânduri despre Sorin Titel. În conștiința epocii sale literare. Contribuții la un portret al scriitorului*, 1984.
- Wallon, Philippe; Cambier, Anna; Engelhart, Dominique, *Psihologia desenului la copil*, traducere din engleză de Nicolae Baltă, Editura Trei, 2012.
- Wunenburger, J.J., *Filosofia imaginilor*, traducere de Muguraș Constantinescu, ediție îngrijită și postfață de Sorin Alexandrescu, Iași, Polirom, 2004.

-Zola, Émile, *Saloanele mele*, traducere și prefață de Alexandru George, Editura Meridiane, București, 1976.

Studies in periodicals

-Antofi, Simona, *Skenzemon! sau despre re-estetizarea intertextului*, disponibil la adresa <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A8075/pdf>, accesat la 10 nov. 2017.

-Barthes, Roland, *La chambre claire. Note sur la photographie*, [https://monoskop.org/images/f/f3/Barthes Roland La chambre claire Note sur la photogra-
phie.pdf](https://monoskop.org/images/f/f3/Barthes_Roland_La_chambre_claire_Note_sur_la_photographie.pdf), accesat la 9 octombrie 2018.

-Bellon, Guillaume, *Le descriptif, «ce délaissé de l'impérialisme narratologique...»*, Entretien avec Philippe Hamon, in *Revue Recto/Verso*, n° 7, septembre 2011, disponibil la <http://www.revuerectoverso.com/IMG/pdf/HAMON.pdf>, accesat la 21 iulie 2017.

-Danilov, Nichita, *Pictura lui Marin Sorescu*, [https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/pictura-lui-
marin-sorescu--118458.html](https://www.ziaruldeiasi.ro/stiri/pictura-lui-marin-sorescu--118458.html) accesat la 09.08.2017.

-Diaconu, Mircea, *Sabrina și alte suspiciuni*, în „Convorbiri literare“ nr.10 (106)/octombrie 2004.

-Dinițoiu, Adina, *O carte cu pictorul Ion Dumitriu, prietenul lui Mircea Nedelciu*, disponibil la [https://www.bookaholic.ro/o-carte-cu-pictorul-ion-dumitriu-prietenul-lui-mircea-
nedelciu.html](https://www.bookaholic.ro/o-carte-cu-pictorul-ion-dumitriu-prietenul-lui-mircea-nedelciu.html) accesat la 21.09.2018.

-Dumitrache, Silvia, *Balerinele-curtezane și Parisul lipsit de idealism. Kathryn Wagner, „Dansatoarea lui Degas”*, [http://www.bookaholic.ro/balerinele-curtezane-si-parisul-lipsit-de-
idealism-kathryn-wagner-dansatoarea-lui-degas.html](http://www.bookaholic.ro/balerinele-curtezane-si-parisul-lipsit-de-idealism-kathryn-wagner-dansatoarea-lui-degas.html), accesat la 6.07.2018.

-Dumitriu, Eugenia, *Magdalena Rădulescu, o poveste fără sfârșit*, disponibil la [https://ecreator.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=5957:magdalena-
radulescu-o-poveste-fara-sfirsit&catid=11&Itemid=116](https://ecreator.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=5957:magdalena-radulescu-o-poveste-fara-sfirsit&catid=11&Itemid=116), accesat la 03.03.2019.

-Erlande-Brandenburg, Alain, *La Chasse à la licorne et la Dame à la licorne*, In: *Bulletin Monumental*, tome 133, n°1, année 1975, disponibil la https://www.persee.fr/doc/AsPDF/bulmo_0007-473x_1975_num_133_1_5437.pdf, accesat la 20.06.2020.

-Ferrari, Federico, *De l'iconographie: Jean-Luc Nancy et la question de l'image*, *Études françaises*, volume 51, numero 2/2015, disponibil la <https://www.erudit.org/fr/revues/etudfr/2015-v51-n2-etudfr01928/1031233ar/> accesat la 16.10.2018.

-Genette, Gerard, «*Frontières du récit*», in *Communications* n° 8, Seuil, Paris, 1966.

- Gineste, Marie-Françoise, *La signification du motif du tissage dans le De raptu Proserpinae*, In: Vita Latina, N°157, 2000, pp. 48-56, disponibil la http://www.persee.fr/doc/vita_0042-7306_2000_num_157_1_1069, accesat la 23.04.2019.
- Ghideu, Camelia-Teodora, *The oneiric imaginary in Sorin Titel's Femeie, iată fiul tău*, disponibil la <http://www.upm.ro/gidni2/GIDNI-02/Lit/Lit%2002%20F5.pdf> , accesat la 28.07.2018.
- Grigore, Rodica, *Portretul unei doamne*, „Cultura literară“, nr. 429, din 18 iulie 2013, disponibil la <http://revistacultura.ro/nou/2013/07/portretul-unei-doamne/>, accesat la 17 iul. 2017.
- Gouritin, Patricia, « *Littérature et photographie, du lisible qui fait voir au visible qui narre* », Acta fabula, vol. 10, n° 4, Ouvrages collectifs, Avril 2009, URL, <http://www.fabula.org/acta/document5017.php>, accesat la 31.09.2018.
- Louvel, Liliane, *Disputes intermédiales: le cas de l'ekphrasis*, revue „Textimage“, «Nouvelles approches de l'ekphrasis», mai 2013, disponibil la https://revue-textimage.com/conferencier/02_ekphrasis/louvel.pdf, accesat la 30.11.2019.
- Madonna, Ilaria, *Philippe Jaccotet și Giorgio Morandi: pour une ekphrasis de l'insaisissable*, [www.academia.edu/7628118/Philippe Jaccotet et Giorgio Morandi pour une ekphrasis de l'insaisissable](http://www.academia.edu/7628118/Philippe_Jaccotet_et_Giorgio_Morandi_pour_une_ekphrasis_de_l'insaisissable) , accesat la 29.05.2018.
- Măceșaru, Ciprian, *Radu Paraschivescu “Despre nerăbdarea de a fi răbdător”* interviu din 14 dec.2010, disponibil la adresa <http://ciprianmacesaru.blogspot.ro/2010/12/interviu-cu-radu-paraschivescu.html>, accesat la 14.02.2018.
- Morar, Ovidiu, *Imaginea poetică suprarealistă*, disponibil la adresa <http://www.revista-apostrof.ro/articole.php?id=153>, accesat la 21.08.2018.
- Nancy, Jean-Luc, *Ekphrasis*, en „Études françaises“, vol.51, no.2, 2015 disponibil la <https://www.erudit.org/fr/revues/etudfr/2015-v51-n2-etudfr01928/1031226ar/>, accesat la 03.03.2018.
- Paraschivescu, Radu, „*Trebuie să scriu un roman despre răzvrătitul acesta*”, disponibil la <http://evz.ro/radu-paraschivescu-trebuie-sa-scriu-un-roman-despre-razvratitul-acesta-913366.html>, accesat în data de 2.02.2019.
- Pîrvan-Jenaru, Dana, *Existența ca amnezie sau neînțelegere*, în „România literară“, nr. 28/18 iulie 2018, disponibil la https://arhiva.romlit.ro/index.pl/existena_ca_amnezie_sau_nenelegere , accesat la 14.12.2018.

- Poenaru, Cristina, „Șansele nu se așteaptă ca o pară mălăiață”, disponibil la http://www.romlit.ro/dumitru_radu_popa_sansele_nu_se_asteapt_ca_o_par_mliat, accesat la 04.01.2018.
- Rachieru, Adrian Dinu, *Sorin Titel și „simțul vieții”*, disponibil la <http://actualitatea.eu/sorin-titel-si-simtul-vietii/>, accesat la 30.07.2018.
- Racine, Robert, *La biopictura*, în „Études françaises”, volume 21, numéro 1, printemps 1985: <https://www.erudit.org/fr/revues/etudfr/1985-v21-n1-etudfr1634/036849ar.pdf>, accesat la 14.08.2019.
- Radu, Violeta, *Este fotografia o artă?*, disponibil la <http://www.artevizuale.ro/Arta-fotografica/Este-fotografia-o-arta.html>, accesat la 1.10.2017.
- Răsuceanu, Andreea, *Câteva ferestre și către ce se deschid ele II. Tabloul Domnișoarei Christina*, disponibil la adresa <https://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/cateva-ferestre-si-catre-ce-se-deschid-ele-ii-tabloul-domnisoarei-christina-de-andreea-rasuceanu-8009669>, accesat la 28.08.2018.
- Scarlat, Cristina, *Domnișoara Christina by Mircea Eliade in musical translation*, disponibil la adresa <http://www.upm.ro/gidni/GIDNI-01/Lit/Lit%2001%2035.pdf>, accesat la 20.07.2018.
- Simuț, Ion, *Revanșa unui marginal*, în „România literară”, nr. 10/2006, https://arhiva.romlit.ro/index.pl/revana_unui_marginal, accesat la 12.07.2019.
- Simuț, Ion, *Sorin Titel între europenismul și regionalismul prozei*, în „Cultura literară”, nr.543/2015, <https://revistacultura.ro/nou/2015/11/sorin-titel-intre-europenismul-si-regionalismul-prozei/>, accesat la 28.09.2019.
- Sora, Simona, *Negru*, în „Dilema Veche” nr. 360 din 6-12 ianuarie 2011, <http://dilemaveche.ro/sectiune/carte/articol/negru> accesat la 18.07.2019.
- Stan, Cristina, *Interviu cu Kathryn Wagner : „Cărțile sunt o extraordinară eliberare de cotidian”*, disponibil la <https://hyperliteratura.ro/interviu-cu-kathryn-wagner/>, accesat la 21.07.2018.
- Strochi, Lucian, *Dimensiuni ale fantasticului în proza lui Mircea Eliade: Domnișoara Christina*, <http://lucianstrochi.ro/2016/01/22/dimensiuni-ale-fantasticului-in-proza-lui-mircea-eliade-domnisoara-christina/>, accesat la 28.11.2019.
- Ștefănescu, Alex, *La o nouă lectură: Constantin Țoiu*, în „România literară”, nr. 46/2002, http://www.romlit.ro/index.pl/constantin_oiu, accesat la 23.11.2019.
- Ungureanu, Cosmin, *O estetică a gestului cotidian. Despre relația dintre fotografie și pictură*,

http://www.academia.edu/6185076/O_estetica_a_gestului_cotidian._Despre_relatia_dintre_fotografie_si_pictura_2009 , accesat la 23.09.2017.

-Voicu, Mihaela, *L'art, salut et trahison. La sale aux images dans le Lancelot-Graal*, <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/litteratureetpeinture/voicu.pdf>., accesat la 19.04.2019.

-Vrânceanu, Alexandra, *Descrierea operei de artă în romanele lui Camil Petrescu*, în „Analele Universității București“, 2009, disponibil la adresa http://old.litere.ro/doc/anale/2009/12_Vranceanu.pdf, accesat la 17 dec. 2017, și la http://anale.litere.ro/doc/anale/2009/12_Vranceanu.pdf, accesat la 21 feb. 2018.

c. Magazines and albums

-Album, *Edgar Degas*, ErcPress, București, 2009.

-Buchholz, Elke Linda, *ARTA. Istoria vizuală a artelor plastice*, traducere de Alexandru Macovei, Litera Internațional, București, 2008.

-Delahaye, Elisabeth, *La Dame à la licorne*, Réunion des Musées Nationaux-Grand Palais, Paris, 2006.

-*La Chaise Dieu. L'abbatiale Saint-Robert. Tapisseries et Danse Macabre*, Éditions la Goélette, Paris, 1991.

-Nicolescu, Vasile (coord.), *Whistler*, Editura Meridiane, București, 1981.

-Nicolescu, Vasile (coord), *Caravaggio*, Translated into english by Andreea Gheorghitoiu, Meridiane Publishing House, Bucharest, 1983.

-Revista Art GALLERY, *Leonardo da Vinci*, Editura De AGOSTINI HELLAS, nr. 2/2007.

-Revista Art GALLERY, *Vermeer*, Editura De AGOSTINI HELLAS, nr. 23/2007.

-Galleria d'arte, Rembrandt, n. 28/2000.

-Revista Art GALLERY, *Blake*, Editura De AGOSTINI HELLAS, nr. 44/2007.

-Revista Art GALLERY, *Whistler*, Editura De AGOSTINI HELLAS, nr. 62/2007.

-Revista Art GALLERY, *Repin*, Editura De AGOSTINI HELLAS, nr. 65/2007.

-Nicosia, Fiorella, *Viața și opera lui Dali*, trad.: Cameleon, București, Editura Adevărul Holding, 2009.

-Stoica, Georgeta, *Covoare românești de patrimoniu*, Colecția de Artă, Alcor Edimpex, București, 2009.

-Velani, L., Greco, G., *ROME where to find MICHELANGELO, RAPHAEL, CARAVAGGIO, BERNINI, BORROMINI*, SCALA Group S.p.A., Florence, 2000.

d. Individual studies

- *Gravitația tăcerii*, publicat în revista *Oglinda literară*, anul XIII, nr. 157, ian. 2015 - <http://www.oglindaliterara.ro/oglinda157/files/oglinda157.pdf>
- *Ekphrasis-interferențe ale discursului vizual și literar în romanul „Vânătoarea de stele” de Zoé Valdés*, susținut la Colocviul Internațional LATINITATE-ROMANITATE-ROMÂNITATE, ediția a XV-a, Târgoviște, 25-30 mai 2016, Centrul Internațional de Conferințe UVT, apărut în volumul *Cultură și comunicare*, Târgoviște, Editura Biblioteca, 2016.
- *Ekphrasis-the endeavour of metempsychosis towards the unraveling of the soul*, susținut la Conferința „The Proceedings oh the International Conference Literature, Discourse and Multicultural Dialogue”, 3-4 dec. 2015, Universitatea „Petru Maior” din Tîrgu-Mureș, publicat în vol. no.3, 2015, *Discourse as a form of multiculturalism in literature and communication*, Tîrgu-Mureș, Mureș, 2015, ISBN: 978-606-8624-21-1 (C) Arhipelag XXI Press, 2015 - <https://old.upm.ro/ldmd/?pag=LDMD-03/vol03-Lit>
- *Reprezentări ale ekphrasis-ului în romanul „Dansatoarea lui Degas” de Kathryn Wagner*, susținut la Conferința Științifică a Școlilor Doctorale, CSSD-UDJJ, iunie 2016, ediția a IV-a, regăsit în *Communication Interculturelle et littérature*, Nr.1(23)/2016, „Bătălii canonice și schimbarea paradigmatelor culturale”, vol. II, Coordonatori: Simona Antofi, Nicoleta Ifrim, Elena Botezatu, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2016 - <https://revistacil.wordpress.com/2016/02/29/arhiva/>
- *Stratigrafia unui roman: „Fata cu fragi” de Lisa Strømme*, publicat în *Identity and Dialogue in the Era of Globalisation*, coord. Iulian Boldea, Universitatea “Petru Maior” Târgu-Mureș, coord.: Iulian Boldea, Cornel Sigmirean, 2019, pp. 253-256, ISBN: 978-606-8624-19-8, disponibil la <https://old.upm.ro/gidni/GIDNI-06/GIDNI-06%20Literature.pdf>

